

Cam 10: Hyrwyddo a phecynnu cynhyrchion

Amcanion dysgu

- Dylunio a chynnal ymchwiliad teg
- Ymchwilio i ba ddefnydd fydd yn cadw bwyd yn ffres am gyfnod hirach
- Dylunio a gwneud defnydd pacio
- Ysgrifennu a pherfformio defnydd hyrwyddo

Trosolwg o'r cam

Yn y cam hwn, mae'r plant yn gweithio'n wyddonol trwy sefydlu ymchwiliad i gymharu effeithiolrwydd gwahanol ddefnyddiau pecynnu. Yn dilyn hyn, mae'r plant yn dysgu am yr effaith y mae pecynnu plastig yn ei chael ar yr amgylchedd ac fe'u herir i wneud dewis arall ecogyfeillgar. Yna bydd y plant yn gwneud eu defnydd lapio eu hunain o gwyr gwenyn ac yn defnyddio eu sgiliau Technoleg i ddylunio a gwneud prototeip pecynnu gydag ef.

Yna bydd y plant yn archwilio hysbysebion bwyd ac mae cyfleoedd trawsgwricwlaidd Saesneg a Chymraeg yn cael eu cynnwys wrth ysgrifennu a pherfformio eu hysbysebion print a theledu eu hunain.

Defnyddiau sydd eu hangen

Ar gyfer yr ymchwiliad pecynnu:

- Tri defnydd maint A4 i'w defnyddio ar gyfer pecynnu e.e. ffoil alwminiwm, papur, ffabrig ac ati.
- Cling ffilm
- 4 sleisen o fara ar gyfer pob grŵp
- Styfflwr

Ar gyfer creu'r defnydd lapio cwyr gwenyn:

- Creonau / beiros ffabrig
- Blociau cwyr gwenyn wedi'u gratio neu belenni cwyr gwenyn
- Gratiwr (os ydych chi'n defnyddio cwyr gwenyn ar ffurf bloc)
- Darnau sgwâr o ffabrig cotwm gwyn (un ar gyfer pob plentyn)
- Haearn
- Siswrn ffabrig
- Papur gwrthsaim
- Papur Newydd

Ar gyfer y gweithgaredd hyrwyddo:

- Hysbysebion bwyd o gylchronau
- Papur a cherdyn lliw
- Creonau, pensiliau/beiros blaen ffelt

Nodiadau cyflwyno

<p>Sleid 2: Amser meddwl</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dechreuwch i'r plant feddwl trwy ofyn iddynt enwi'r holl wahanol ddefnyddiau pecynnu y maent wedi'u gweld neu eu defnyddio. E.e. plastig, gwydr, ffabrig, papur, cardbord, ffoil.
<p>Sleid 3: Dyluniad yr ymchwiliad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Esboniwch y byddwn heddiw yn cynllunio prawf teg i gymharu effeithiolrwydd defnyddiau pecynnu. • Heriwch y plant i drafod sut y gallent wneud hyn gyda'u grwpiau a chaniatáu amser iddynt fwydo eu syniadau yn ôl. • Gwiriwch ddealltwriaeth y plant o 'brawf teg'.
<p>Sleid 4: Prawf teg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddiwch y PowerPoint i adolygu ystyr prawf teg a pham ei fod yn bwysig. • Mae prawf teg yn ymchwiliad rheoledig sy'n cymharu dau neu fwy o bethau. Er mwyn i brawf fod yn deg neu'n cael ei reoli'n dda, mae'n rhaid i ni sicrhau mai dim ond un peth (gelwir hyn yn newidyn) sy'n cael ei newid a bod popeth arall yn cael ei gadw yr un peth. • Newidyn yw unrhyw beth a all effeithio ar y canlyniadau yr ydym yn arsylwi neu'n eu mesur. • Yn ein hymchwiliad, byddwn yn defnyddio tair tafell o fara o'r un dorth. Byddwn yn newid y defnydd pacio rydyn ni'n gosod ein bara ynddo ond yn cadw popeth arall yn ei amgylchedd yr un peth. Yna byddwn yn arsylwi ar yr hyn sy'n digwydd. • Trwy newid un newidyn yn unig (y defnydd pacio) gallwn arsylwi pa becynnu sy'n cadw'r bara'n ffres am yr hiraf.
<p>Sleid 5: Dyluniad yr ymchwiliad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mewn grwpiau, gofynnwch i'r plant feddwl am newidynnau y bydd angen iddynt eu rheoli (cadw yr un peth) ar gyfer yr ymchwiliad hwn a sut y byddant yn mesur pa becynnu oedd fwyaf effeithiol. • Gofynnwch i'r plant ysgrifennu eu cynllun ymchwilio. Sicrhewch eu bod yn dangos eu dealltwriaeth trwy ddefnyddio'r eirfa wyddonol gywir ac egluro pam eu bod yn newid eu newidynnau neu'n eu cadw'n gyson.
<p>Sleid 6: Ymchwiliad ymarferol</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Esboniwch y bydd gan wahanol grwpiau gwestiynau ymchwil ychydig yn wahanol. Gofynnwch i un grŵp sefydlu eu hymchwiliad mewn lle cynnes yn yr ystafell ddosbarth, un grŵp i'w sefydlu mewn lle oer yn yr ystafell ddosbarth, un grŵp i'w sefydlu y tu allan mewn man dan do ac un grŵp i sefydlu y tu allan mewn man agored. ac ati. • Gofynnwch i'r plant ysgrifennu paragraff byr i wneud rhagfynegiad ynghylch pa gyfuniad pecynnu ac amgylchedd fydd yn cadw'r bara'n ffres am gyfnod hirach a pha un fydd y lleiaf effeithiol. • Cyn sefydlu eu hymchwiliad, mae angen i'r plant wneud codenni pecynnu allan o dri defnydd. Dylid cadw'r rhain yr un maint e.e. waled blastig A4, amlen A4 a dau ddarn o ffoil alwminiwm maint A4 wedi'u styffylu gyda'i gilydd i wneud cwdyn. • Modelwch sut i dorri ffenestri arsylwi o'r un maint yn y defnyddiau pecynnu afloyw i'w galluogi i gynnal eu harsylwadau a gorchuddio'r tyllau gyda darnau bach o cling ffilm. • Dylai'r plant osod ymchwiliad y maen nhw wedi'i gynllunio. Gofynnwch iddyn nhw hefyd gael tafell 'reoli' o fara er mwyn iddyn nhw allu cymharu eu canlyniadau â darn o fara sydd ar ôl yn yr un amgylchedd heb unrhyw becynnu o gwbl.

<p>Sleid 7: Cadw cyfnodolion arsylwi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gofynnwch i grwpiau arsylwi ar eu tafelli bara yn rheolaidd dros gyfnod o bythefnos, gan gofnodi eu harsylwadau gyda diagramau bob tro. • Sicrhewch ei bod yn cael ei gwneud yn glir na ddylai'r plant dynnu'r bara o'r deunydd pacio ar unrhyw adeg yn yr ymchwiliad – hyd yn oed ar y diwedd.
<p>Sleid 8: Dod i gasgliadau a chyflwyno canfyddiadau</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ar ddiwedd y cyfnod o bythefnos, gofynnwch i'r plant arsylwi ar eu canlyniadau terfynol yn agos ac ysgrifennu casgliad i egluro'r hyn maen nhw wedi'i ddarganfod a pham maen nhw'n meddwl bod hyn wedi digwydd. • Cyfeiriwch yn ôl at eu rhagfynegiadau – a oeddent yn gywir? • Anogwch y plant i feddwl yn feirniadol am sut y gwnaethon nhw gynnal eu hymchwiliad. A oedd wedi'i reoli'n dda? A allent fod wedi gwella eu dyluniad neu eu profion teg? Sut? • Rhowch gyfle i'r plant baratoi cyflwyniad byr i egluro canlyniadau eu grwpiau a pha ddefnydd y byddent yn ei argymhell ar gyfer pecynnu cynhyrchion bwyd. • Aseswch sgiliau iaith lafar.
<p>Sleid 9-15: Pecynnu plastig</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddiwch y PowerPoint i arwain trafodaeth am becynnu plastig na ellir ei ailgylchu.
<p>Sleid 16: Gwneud enghraifft o becynnu ecogyfeillgar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Defnyddiwch y PowerPoint i fynd â'r plant trwy bob cam o wneud eu defnydd lapio cwyr gwenyn eu hunain fel defnydd pecynnu bwyd amgen.
<p>Sleid 17: Dylunio a gwneud defnydd pacio</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gofynnwch i'r plant feddwl am ddyluniad pecynnu y gallent ei wneud. • Rhowch yr opsiwn i'r plant ddefnyddio eu lapio cwyr gwenyn ond rhowch gyfle iddyn nhw ddylunio siâp gwahanol o ddefnydd pacio gan ddefnyddio defnyddiau eraill fel papur a cherdyn. • Gofynnwch i'r plant dynnu llun a labelu braslun o'u pecynnu. Atgoffwch nhw i feddwl yn ofalus am sut y byddan nhw'n gwneud i'w cynnyrch sefyll allan oddi wrth ei gystadleuwyr ar silff. • Yna dylai'r plant wneud ac addurno enghraifft o'r defnydd pacio a'i werthuso yn erbyn eu braslun dylunio. • Fel arall, gallai'r plant ddefnyddio www.tinkercad.com (gwefan ddylunio gyda chymorth cyfrifiadur am ddim) i greu delweddau 3D o'u dyluniadau pecynnu.
<p>Sleid 18-19: Hyrwyddo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rhannwch y diffiniad o hyrwyddiad a gofynnwch i'r plant feddwl am unrhyw enghreifftiau bywyd go iawn y maen nhw wedi'u gweld.
<p>Sleid 20: Archwilio hysbysebu bwyd</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rhowch ddeholiad o hysbysebion bwyd o gylchgronau i'r plant a gofynnwch iddynt edrych ar yr hyn y mae'r busnesau wedi'i wneud i berswadio cwsmeriaid i brynu eu cynnyrch. Ydyn nhw'n meddwl ei fod wedi gweithio? A fyddent yn cael eu perswadio? Sut mae'r hysbyseb yn defnyddio ffotograffau ac iaith berswadiol?

<p>Sleid 21: Dylunio deunydd hyrwyddo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yna dylai'r plant gael ysbrydoliaeth o'r deunydd hyrwyddo y maent wedi'i archwilio i ddylunio eu hysbyseb ysgrifenedig eu hunain ar gyfer eu cynnyrch. • Atgoffwch y plant i ddisgrifio / egluro sut mae eu cynnyrch yn well na chynhyrchion eu cystadleuwyr. • Atgoffwch y plant i gynnwys y pris a'r cynigion arbennig e.e. pris rhagarweiniol is, prynu un cael un am ddim ac ati.
<p>Sleid 22: Perfformio deunydd hyrwyddo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gofynnwch i'r plant weithio mewn grwpiau i gynllunio a pherfformio hysbyseb teledu neu radio ar gyfer eu cynnyrch. • Atgoffwch nhw i siarad ar gyflymder clir a ddim yn rhy dawel nac yn rhy uchel wrth gyflwyno. • Aseswch iaith lafar yn ystod eu perfformiad. • Gallai'r plant ddefnyddio technoleg sgrin werdd i recordio eu hysbyseb deledu. Gellid cyflawni hyn trwy ddefnyddio lliain neu bapur gwyrdd fel cefndir, dod o hyd i ddelwedd gefndir addas ar y rhyngwyd a'i safio ar dabled. Yna gallai'r plant ddefnyddio sgrin werdd Dolnk neu ap Movie v2.2.7 Ipad i ffilmio eu hysbysebion.

Dolenni i'r Cwricwlwm Cenedlaethol

Pwnc	Testun	Amcan
Gwyddoniaeth	Gweithio yn Wyddonol	<ul style="list-style-type: none"> • Cynllunio gwahanol fathau o ymholiadau gwyddonol i ateb cwestiynau, gan gynnwys cydnabod a rheoli newidynnau lle bo angen • Defnyddio canlyniadau profion i wneud rhagfynegiadau i sefydlu profion cymharol a theg pellach • Adrodd a chyflwyno canfyddiadau o ymholiadau, gan gynnwys casgliadau, perthnasoedd achosol ac esboniadau a graddau o ymddiriedaeth mewn canlyniadau, ar ffurfiau llafar ac ysgrifenedig fel arddangosfeydd ac eraill
	Priodweddau a newidiadau defnyddiau	<ul style="list-style-type: none"> • Rhowch resymau, yn seiliedig ar dystiolaeth o brofion cymharol a theg, dros ddefnydd penodol defnyddiau bob dydd, gan gynnwys metelau, pren a phlastig

Pwnc	Testun	Amcan
Dylunio a Thechnoleg	Dylunio	<ul style="list-style-type: none"> Defnyddiwch ymchwil a datblygu meini prawf dylunio i lywio dyluniad cynhyrchion arloesol, swyddogaethol, apelgar sy'n addas at y diben, wedi'u hanelu at unigolion neu grwpiau penodol Cynhyrchu, datblygu, modelu a chyfleu eu syniadau trwy drafodaeth, brasluniau anodedig, diagramau trawsdoriadol a ffrwydrad, prototeipiau, darnau patrwm a dyluniad gyda chymorth cyfrifiadur
	Gwneud	<ul style="list-style-type: none"> Dewiswch a defnyddiwch ystod ehangach o ddefnyddiau a chydannau, gan gynnwys defnyddiau adeiladu, tecstilau a chynhwysion, yn ôl eu priodweddau swyddogaethol a'u rhinweddau esthetig
	Gwerthuso	<ul style="list-style-type: none"> Ymchwilio a dadansoddi ystod o gynhyrchion sy'n bodoli eisoes Gwerthuso eu syniadau a'u cynhyrchion yn erbyn eu meini prawf dylunio eu hunain ac ystyried barn eraill i wella eu gwaith
Saesneg neu Cymraeg	Iaith Safonol	<ul style="list-style-type: none"> Siarad yn glywadwy ac yn rhugl gyda meistrolaeth gynyddol o Saesneg neu Gymraeg Safonol Cymryd rhan mewn trafodaethau, cyflwyniadau, perfformiadau, chwarae rôl, byrfyfyrion a dadleuon
	Ysgrifennu cyfansoddiadol	<ul style="list-style-type: none"> Cynllunio eu hysgrifennu trwy adnabod y gynulleidfa ar gyfer y pwrpas ysgrifennu, dewis y ffurf briodol a defnyddio ysgrifennu tebyg arall fel modelau ar gyfer eu hunain, gan nodi a datblygu syniadau cychwynol, tynnu ar ddarllen ac ymchwil lle bo angen Drafftio ac ysgrifennu trwy ddewis gramadeg a geirfa briodol, gan ddeall sut y gall dewisiadau o'r fath newid a gwella ystyr, gan ddefnyddio ystod eang o ddyfeisiau i adeiladu cydlyniant o fewn ac ar draws paragraffau, gan ddefnyddio dyfeisiau sefydliadol a chyflwyniadol pellach i strwythuro testun ac i arwain y darlennydd [ar gyfer enghraifft, penawdau, pwyntiau bwled, tanlinellu]
Cyfrifiadureg		<ul style="list-style-type: none"> Dewis, defnyddio a chyfuno amrywiaeth o feddalwedd (gan gynnwys gwasanaethau rhyngwyd) ar ystod o ddyfeisiau digidol i ddylunio a chreu ystod o raglenni, systemau a chynnwys sy'n cyflawni nodau penodol, gan gynnwys casglu, dadansoddi, gwerthuso a chyflwyno data a gwybodaeth